ПОЛІТИКА

«Вірять у Бога чи в Путіна?» У Литві пропонують позбутися впливу Московського патріархату

Роман Васюкович «Настоящее время»

24 жовтня 2026, 22:40

Зліва направо: очільник Росії Володимир Путін, тодішній міністр оборони РФ Сергій Шойгу і Московський патріарх Кирило. Петербург, 30 липня 2017 року

У Литві вийшло дослідження «Використання релігії як інструменту впливу та загрози безпеці Литви й Європи в контексті російської військової агресії». Автор доповіді – Міжнародний центр вивчення релігійної свободи Libertas Fidei. Про це інформує телевізійна та онлайн-мережа «Настоящее время», створена Радіо Свобода для російськомовної аудиторії.

На думку авторів дослідження, Литовська православна церква (ЛПЦ), яка належить до Московського патріархату РПЦ (вона об'єднує 52 парафії та два монастирі, у ній служать 63 священники), сьогодні становить загрозу національній безпеці Литви через свої зв'язки з Кремлем. У доповіді йдеться, що Кремль за допомогою релігійних інституцій за кордоном просуває свої інтереси, а керівництво РПЦ неодноразово виправдовувало війну, яку Росія веде в Україні, і називало її «священною».

Думку, висловлену в доповіді, поділяють і окремі представники литовської влади.

«У тієї частини Московського патріархату, яка діє в Росії, немає нічого спільного з вірою та Божими заповідями: це просто кремлівський відділ пропаганди й нічого більше», – вважає **Інгріда Шимоніте**, депутатка Сейму Литви.

Вона вважає, що Литовська православна церква лише формально зберігає дистанцію від Москви, а насправді зв'язок між церквами, зокрема канонічний, зберігається.

«Це рішення про те, що відбувається в Литві, кого призначати, хто очолюватиме церкву тощо, – перелічує Шимоніте. – У Литовській православній церкві немає жодних самостійних рішень. Усі ці рішення міцно пов'язані з Москвою».

«Є концептуальні документи про «русский мир», у яких використовуються такі терміни, як «СВО», і викладено практично всю ідеологію рашизму, – зазначає **Дайнюс Жалімас**, депутат Європарламенту та професор Університету Вітовта Великого. – Якщо в Литві є церква, підпорядкована Московському патріархату, цілком природно виникають запитання: чи не становить вона загрози національній безпеці?»

Жалімас пропонує Литовській православній церкві вийти з підпорядкування Московському патріархату:

«З міркувань національної, навіть державної безпеки. Я думаю, якщо ти віриш саме в Бога, а не в Путіна чи патріарха Кирила, то не так уже й важливо, до церкви якого підпорядкування можна ходити й сповідувати ту саму віру», – каже він.

Ікона Святого Миколая у православній церкві у Вільнюсі

Шо кажуть представники самої ЛПЦ

Представники Литовської православної церкви відкидають звинувачення в тому, що вона становить загрозу національній безпеці Литви. Вони нагадують, що після початку повномасштабної війни в Україні керівництво Литовської православної церкви засудило російську агресію, а через антивоєнну позицію частину священників Литовської православної церкви тоді навіть відсторонили від служіння.

Також після початку війни в Україні в Литовській православній церкві зажадали надати їй автономний статус, який зробив би її незалежною від Москви. Після виходу доповіді представники церкви ще раз наголосили на своїй відокремленості від Москви.

«Ми неодноразово наголошували й наголошуємо: жодних фінансових зв'язків між Москвою та Литвою немає, жодних рішень, які впливають на ситуацію в Литві й ухвалюються в Москві, не приймають, – заявив Тракайський єпископ **Амвросій**. – Були поставлені запитання про фінансові потоки, про певні адміністративні рішення, які ухвалюються в іншому центрі, розташованому за межами литовської держави. Якщо ми все-таки керуємося принципами права, то існує таке поняття,

як презумпція невинуватості. І якщо немає доведених фактів, то все це належить до сфери фантазій».

Нещодавно консерватори в литовському Сеймі висунули законопроєкт. Згідно з ним, представляти православну церкву в Литві на державному рівні зможе лише **Константинопольський патріархат**. Поправки також передбачають передання частини храмів і монастирів під юрисдикцію **Константинопольського екзархату**. У разі ухвалення нові правила набудуть чинності вже 1 січня 2027 року. У Литовській православній церкві кажуть, що в разі ухвалення поправок, звертатимуться до юридичних організацій, щоб захистити свої законні інтереси.

«Дай Боже, щоб ці закони справді допомагали людям, які тут живуть, щоб вони були гарантією стабільності, гарантією миру, гарантією релігійного миру між різними громадами, а не розпалювали якусь міжрелігійну ворожнечу», – каже єпископ Амвросій.

Мережа «Настоящее время» запитала жителів Вільнюсу, чи становить Литовська православна церква загрозу національній безпеці Литви та чи повинна вона офіційно розірвати зв'язки з РПЦ (МП).

«Яка може бути загроза? Коли ми ходимо на проповіді, там нічого поганого не говорять, навпаки – кажуть, щоб усі люди жили в мирі, спокої та любові, – зазначає одна з парафіянок. – Я цього не розумію. Навіть якщо я зміню церкву, ми все одно віримо, ми з дитинства охрещені. Просто взяти й змінити церкву – ну як це?»

«Церква ніколи нікому не заважала», – сказала ще одна перехожа.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Про «тирана Путіна», «кривавого патріарха Гундяєва» та людиновбивчу ідеологію «русского мира»: велике інтерв'ю з митрополитом Епіфанієм

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Остання зброя Путіна пахне відчаєм»: для чого Кремль відправив мощі Дмитра Донського на фронт

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Голосіївську пустинь» УПЦ (МП) визнали афілійованою із забороненою релігійною організацією

Світ | Політика | Важливе на Свободі | Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.